

Öndefinició

Közösségünk és a médiumok valósága

Nézzük, olvassuk, hallgatjuk, mégsem bízunk (p)ártatlanságukban. S mivel nincs más, a tőlük kapott információk alapján próbáljuk felépíteni világról, környezetünkről alkotott képünket. Néha sikertelenül. (4. oldal)

Tömegek ópiuma

- a személyiséget deformáló média -
A legális tudatmódosító szerek mellé, manapság olyan eszközök sorakoztak fel (már ami a lelki függőséget okozó drogokat illeti), mint például a tömegmanipuláló hordozó, a tele-vízió. (13. oldal)

Kreatív krízis

Aggódok a mai gyerekekért. A világ pár év alatt is nagyot változott. Ne legyünk figyelmetlen szülők. A közös játék nemcsak a gyerekeknek jó érzés, de nekünk is. (12. oldal)

Miért nem olvasnak az emberek kortárs szépirodalmat?

Napjainkban az információ befogadásához nincs szükség másra, mint ülni és nézni. Rövid idő kérdése csupán és még erre sem lesz szükség, egyszerűen rácsatlakoztatjuk agyunkat egy adatbázisra és áttöltjük az adatokat. (11. oldal)

Van Gogh gög

A Van Gogh kiállítás vendégkönyvének panaszáradata jól érzékelteti, hogy a közönség becsapva érzi magát, miután befizette a jegy árát. Az ilyen magas belépődíj mellett elvárják, hogy a szolgáltatás színvonalasabb legyen, úgy tűnik, ez azonban még várat néhány évet magára. Az egymilliárd forintos évi költségvetésű intézet láthatóan a bevételeket kívánja egyelőre növelni, hogy ezzel sikerüljön fedezni a következő tervek költségeit. (7. oldal)

Káromkodásról a XXI. században

Ki ne hallott volna már arról, hogy a magyarok a világ legcifrább cáromkodói. Ha továbbra is szeretnénk az élvonalban maradni - hiszen tévedés azt hinni, hogy a legjobb címért nem kell megküzdenünk senkivel - akkor lépést kell tartanunk a fejlődéssel! (14. oldal)

Ez itt az Ön
– általunk készített –
ingyenes hirdetésének a helye!
Kontakt: sablikh@gmail.com

Először úgy gondoltam, hogy az Öndefiníció című első számunknak, lélekemelő előszót írok, amiben gigantikus képet festek a magyar nép hányattatásáról, majd hatásos szavakba öntöm a földről feltápáskodó nagy bajszú magyar sorsot. Aztán rájöttem, hogy a nemzeti öntudatot, majd márciusban piszkáljuk meg. Jóval nagyobb aktualitása lesz. Így egy vidám pattogós előszóra készültem. Persze, kihagytam a számításból, hogy hajnali három lesz, mikor neki kezdek. Sokkal inkább vagyok a papír tollal szántásban elfáradt legkisebb szegénylegény, aki tudja, még egy egész mesén kell keresztülvergődnie, hogy elérje a felekiráltságot, mint az az ember, aki most pattogós előszót tud írni.

Szóval Öndefiníció. Az első számunk, melyben igyekszünk bemutatni irányultságunkat, gondolkodásunkat, stílusunkat. Nem feltétlenül szánjuk ezt a számunkat a nagyközönségnek, hiszen mi is csak tapogatózunk még. Meg kell ismerni magunkat, képességeinket, határainkat.

Egy felmérést is készítettünk - tavaly novemberben - lehetőségeink feltérképezése végett. Ennek eredményét is közzé tesszük most.

Persze, ennél jóval izgalmasabb írások is találhatóak ebben a számban, hiszen bemutatjuk a Szépművészeti Múzeumban látható Van Gogh kiállítást és az Afrika északi részén található Egyiptomot is, kicsit más szemmel. Írunk a barátságáról, a gyerekekről, az életről és az irodalomról, de ajánlunk könyvet, s a véleményünket is kifejezzük.

Igaz, nagyon elfáradtunk, az összeállítás közben, hiszen rutin híján, minden megszerkesztett négyzetcentiméteren megküzdöttünk a digitális világ elemeivel, de nagyon jól szórakoztunk.

S ha ebből csak egy csöpp humor vagy egy könnyed sóhaj is átszivárog az Olvasó életébe, már megérte befognunk.

Gondolkodtató kikapcsolódást mindenkinek!

Sablik Henrik
főszerkesztő

Francis Picabia, Két akt, 1941. Magánygyűjtemény.

Olga(32) másképp elégül ki mióta Melinda (34) is nővé operáltatta magát.

Közösségünk és a médiumok valósága

Nehezen vettem rá magam, hogy a 2006. novemberi felmérésünkről egy használható, értelmes elemzést írjak. Próbáltam spontán módon leülni és alkotni. Próbáltam kikapcsolódás és némi játék után ötletelni. Aztán durvább eszközökhöz nyúltam, és vörös borozás közben gubbasztottam a monitor előtt, de semmi. Tegnap intenzív sportolást hajtottam végre, majd három órányi korcsolyázással készültem a szellemi tevékenységre, ami végül a teljes testi zsibbadtság miatt ismét elmaradt.

De készülő újságunk első számában mindenképpen szerettem volna e felmérést bemutatni, s mivel ma van lapzártánk, nem lehet több kifogásom, nem hivatkozhatom ihlet hiányra, vagy a múzsa elmaradt csókjára. Most már muszáj összefoglalnom.

Sok kritikát kaptunk a helytelen kérdezés, a reprezentativitás hiánya, a kérdőív tökéletlensége miatt, mégis úgy érzem, hogy a célt, amiért kiakasztottuk a netre, teljesítette. Hiszen megismerhettük a baráti, ismerősi közösségünk véleményét.

Szerintem az Interneten reprezentatív felmérést nem lehet végezni, mert így az a nagyszámú embertömeg, akik még nem rendelkeznek valamilyen netes hozzáféréssel, teljes mértékben kimaradnak. Ezt nem tartom elhanyagolható körülménynek, hiszen azonos tulajdonságú emberek mást és mást gondolnak, ha más és más információs csatornához férnek hozzá. Aki csak kereskedelmi tévét néz, aki ragaszkodik egy napilap szellemiségéhez, és aki a blogoszféra szabadszájú rétegét olvassa más véleményt alakít ki, hiszen az információk csoportosítása, tematizálása és különböző feldolgozása, más gondolkodásmódra serkent. Vagy éppen annak a leállását próbálja előidézni.

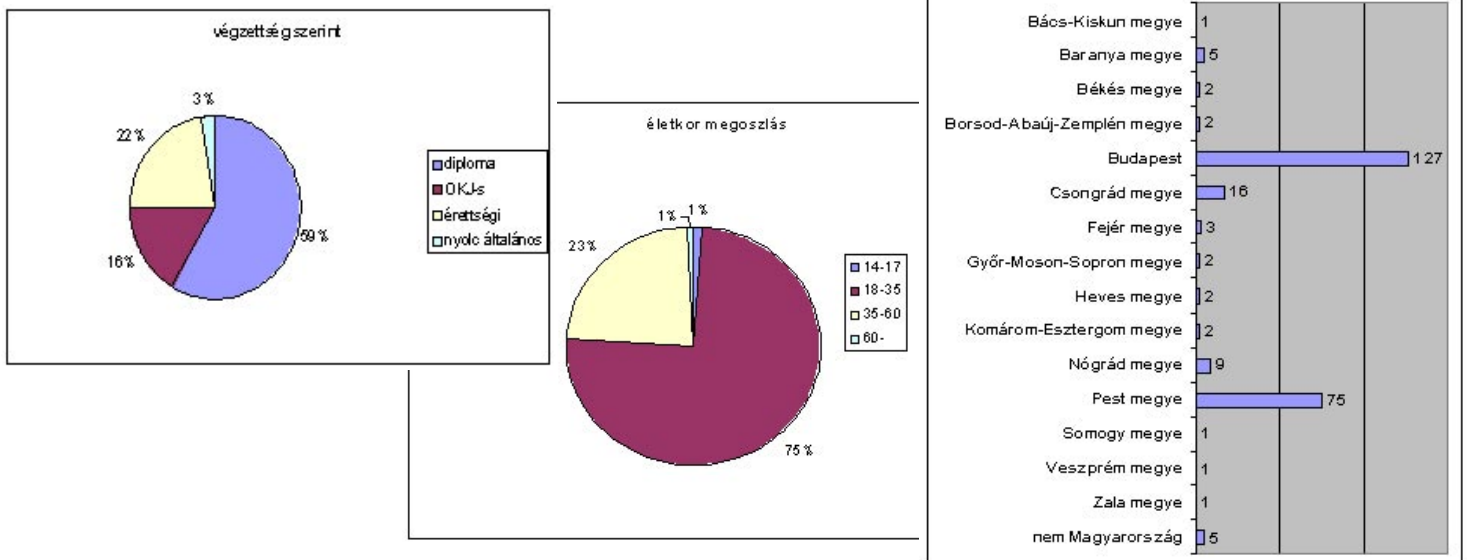
Nem áltatjuk magunkat, hogy sikerült Magyarország népességét feltérképeznünk. Az a 256 ember, akik vette a fáradságot, hogy kitöltse kérdőívünket, egy szűk közösséget alkot. Az Interneten elérhető ismerőseink közösségét. Számomra elsősorban az ő véleményük a fontos.

Köszönöm, köszönjük, hogy kitöltöttétek!

Sablik Henrik, Kellényi Kata

Vágjunk is bele a grafikon mutogatásba!

A válaszolók összetételéről a következőket tudjuk mondani:

Jól látható, hogy a válaszok nagy részét 18-35 év közötti, diplomás budapesti és Pest megyei emberek adták. Ezt a réteget hívhatnánk úgy, a jövő reménységei. Az, hogy s mint alakul a következő évtized, ezeken az embereken múlik. A gondolkodásukon, a tetteiken. Országunk Budapest központú. Ez tény. Ezért az itt lakóknak sokkal nagyobb lehetősége van beleszólni nemzetünk életébe. Ezért a felelősségük is sokkal nagyobb. De a más megyékből kapott kevés válasznak az oka az ismeretségünk hiányát, vagy az internet csatlakozási lehetőségek rossz kiépítettségét is jelentheti. Bármelyik magyarázat is okozta ezt a fokú eltolódást a budapestiek felé, változtatásra kell, hogy sarkalljon minket.

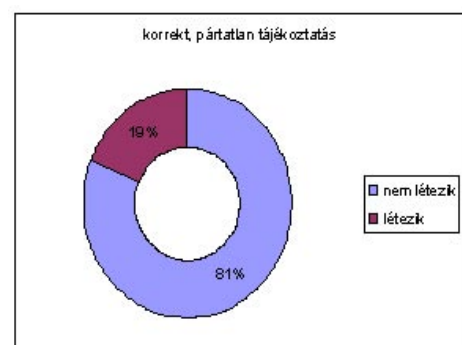
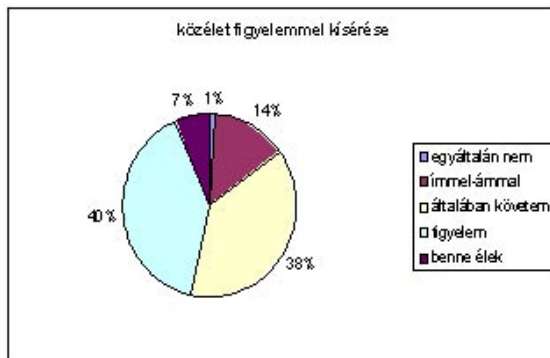
A közélet történéseit a válaszolók nagy része figyelemmel kíséri.

Ezt úgy értelmeztük, hogy a közöny még nem ért el mindenkit. S ez reményre ad okot. Bármilyen állapotok is uralkodnak az országban, bármilyen minőségű információ is zúdul ránk a médiából, még vannak, akik nem adták fel, s még ha bosszankodnak is közben, érdeklődnek, figyelnek.

A válaszolók által használt médiumok listájából olyan vegyes képet kaptunk, amit kezdetleges eszközeinkkel sajnos nem sikerült mérhető adathalmazzá formálni. A következő kérdés az információk mennyiségére, elégségességére vonatkozott. Itt az arány 50-50%-ban oszlott meg. Ezt az eredményt a kérdés pontatlanságának a számlájára írtuk.

Most érkezünk el a kérdőív egyik legfontosabb, legmeglepőbb pontjához:

Véleményed szerint létezik pártatlan, korrekt tájékoztatás Magyarországon?

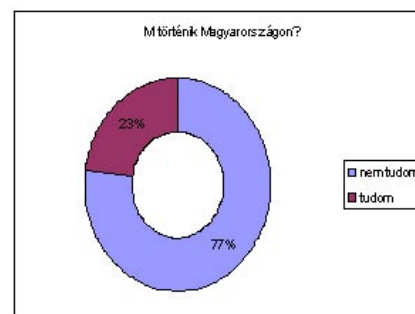

A válaszadók 81% szerint nem létezik pártatlan tájékoztatás hazánkban, teljesen függetlenül attól, hogy milyen médiumokat olvas, hallgat vagy néz. Ez egy olyan nagyfokú bizalmatlanság, ami az újságírás, a szólásszabadság intézményeinek az értelmét kérdőjelezi meg. E szereplők és eszközök feladata a közélet ellenőrzése, számonkérése, és a közvélemény nyomásának megvalósítása a közérdekében. Ez a negyedik hatalmi ág szerepe.

Ezzel az eredménnyel egyenesen arányos a kitöltők válasza a „Jelenlegi információid alapján biztosan ki mered jelenteni, tudod, mi történik Magyarországon?” kérdésre:

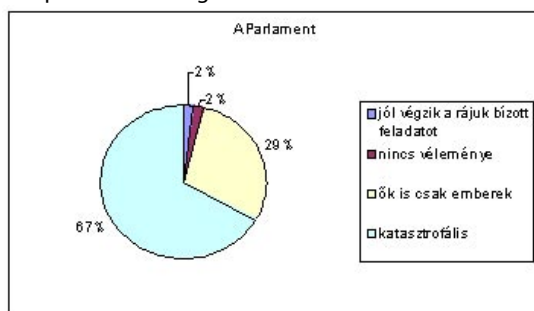
Ha az ember nem tud hitelesen tájékozódni, nem bízhat meg az információközlő, tájékoztató szervezetekben, akkor mi alapján merne kijelenteni bármit is?

Ez mindenképpen nagyon szomorú, még ha csak egy szűk közösség érzéseit mutatja is.

A parlamenti képviselők munkájáról alkotott kép kevésbé karakteres.

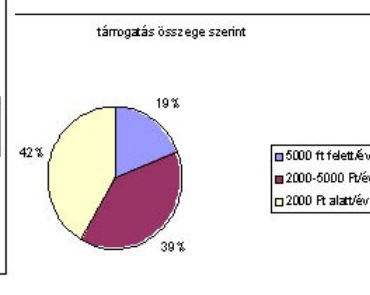
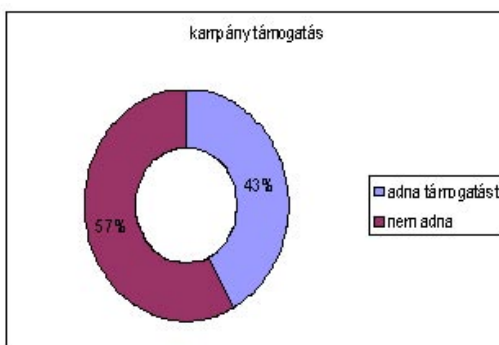
A válaszolók közel egyharmada megértő volt, és az emberi gyarlóság számlájára írta, amit a 67% katasztrofálisnak, vagyis egy nem tartható, javítani való állapotnak ítélt meg.

A **politikai civakodásnak** különböző értelmet tulajdonítottak a válaszolók. De nagy többségük, amellet döntött, hogy a pártok által folytatott stílus, beszéd és igyekezet, nem tartozik a demokrácia szükséges eszközei körébe.

De nem elhanyagolható az a 11% sem, akik szerint a közélet jelenségei egyértelműen hozzátartoznak a népképviseleti elveken működő államformákhoz, illetve a demokráciát tanuló államokhoz.

A **társadalmi összefogást** 88% látta szükségesnek, 11% meglebbe e nélkül is, a többiek inkább tartózkodtak a válaszadástól. Az válaszolók kisebb százaléka adna támogatást egy új politikai szervezetnek, de meglepő, hogy még ebben az esetben is (a politikától már sokaknak csömöre van) 43% lenne hajlandó kisebb-nagyobb pénzüsszeget adományozni, hogy valami újat, valamilyen változást támogasson.

Összegezés

A felmérést azért végezzük, hogy hangulatképet kapjunk. Látni szeretettük volna, hogy vannak-e olyan emberek, akik hasonlóan gondolkodnak, mint mi. Úgy hiszem, sikerrel jártunk. Nem kevés ember gondolja, nem jó úgy, ahogy most van. Sem a médiumokban, sem a politikusainkban nem bízhatunk meg feltétlenül, függetlenül a hovatartozásuktól. A hírközlő, tájékoztató intézményeink által közvetített valóság főleg ellenségeskedésből, és a szenzáció hajhászásából áll.

A kérdőívhez szabadon hozzáfűzött vélemények is arról árulkodnak, igény van egy új irányra, egy más fajta próbálkozásra, intelligens ötletekre, pártatlanságra, a közjó előtérbe helyezésére, az elköteleződés és a felelősségvállalás megjelenésére, hogy többé senki ne essen annyira kétségbe, hogy írásban tagadja meg magyarságát. Változtatnunk kell.

Mikor elküldtem az első leveleket, amiben megkértem, töltsétek ki a kérdőívet, azt írtam, a munkámat segítitek, ezáltal válik értelmessé vagy értelmetlenné, amin dolgozom.

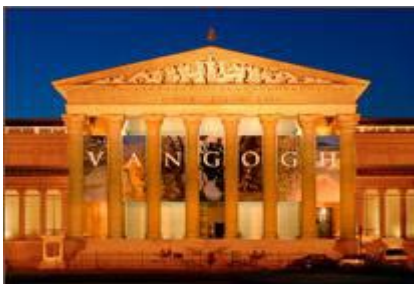
Ez pedig nem más, mint egy független médium, egy lap. Egy olyan újság, aminek minden állampolgár a részese lehet. Sok tervem, tervünk van, hogyan és mit kellene létrehozni, de a válaszaitoknak köszönhetően egyértelművé vált: van értelme.

Nézzük, olvassuk, hallgatjuk, mégsem bízunk (p)ártatlanságukban. S mivel nincs más, a tőlük kapott információk alapján próbáljuk felépíteni világról, környezetünkről alkotott képünket. Néha sikertelenül. Így foglalnám össze röviden a 2006. novemberében barátaink, ismerőseink körében végzett felmérésünk nem túl rózsás eredményét.

Sablik Henrik

**Ez itt az Ön
– általunk készített –
ingyenes hirdetésének a helye!
Kontakt: sablikh@gmail.com**

VAN GOGH GŐG

A Van Gogh kiállítás vendégkönyvének panaszáradata jól érzékelteti, hogy a közönség becsapva érzi magát, miután befizette a jegy árát. Az ilyen magas belépődíj mellett elvárják, hogy a szolgáltatás színvonalasabb legyen, úgy tűnik, ez azonban még várat néhány évet magára. Az egymilliárd forintos évi költségvetésű intézet láthatóan a bevételeket kívánja egyelőre növelni, hogy ezzel sikerüljön fedezni a következő tervek költségeit.

Az évszázad kiállítása Magyarországon – így nevezi a Szépművészeti Múzeum a Van Gogh Budapesten című időszak kiállítást, amelyet március 20-ig tekinthetnek meg az érdeklődők. Van Gogh neve az eddigi két hónap alatt 150 ezer látogatót vonzott a múzeumba, és számuk 20-25 ezerrel nő hetente. Így előreláthatólag a 400 milliós költségvetésű projekt (melyből 100 milliót szokatlan módon az ING Group állt) megtérül majd az intézménynek, bizonyítva ezzel, hogy egy kulturális rendezvény Magyarországon is lehet nyereséges.

Ehhez persze szükséges volt az, a nálunk újnak számító, szemléletmód, amit Baán László, a 2004 decemberében beiktatott főigazgató képvisel. Már több tárlat igazolja, hogy a Szépművészeti a legnépszerűbb magyarországi múzeum kíván lenni. A módszer egyszerű: Monet, Velazquez, Caravaggio, Picasso és hasonló művészóriások csalogatják a látogatók ezreit. A terv pedig működik, a sorok a téren kígyóznak. Több apró részlet azonban azt mutatja, maga a múzeum nincs felkészítve ekkora tömeg fogadására, mozgatására, és a múzeumi gárda továbbra sem tudta felvenni azt a tempót és modern szemléletet, amelyet Baán úr dikál. Csak egy apró példa: az előtérben cirkáló őrgárda mentalitása nem sokban tér el egy diszkóban dolgozó kidobóétól. Idegen nyelvi hiányosságait a „Halló” szó többszöri kiállításával igyekeznek kompenzálni bármilyen nemzetiségű külföldi látogatóról legyen szó. Ezt követően kicsit megcibálják táskáját, kabátját, majd mutatoujjukkal egy ajtóra mutatnak. Ha a látogatónak szerencséje van, időközben rájön, hogy a ruhatárról lehet szó, ha nincs, akkor folytatódik az arrogáns jelleszéd.

A Van Gogh kiállítás vendégkönyvének panaszáradata jól érzékelteti, hogy a közönség becsapva érzi magát, miután befizette a jegy árát. Az ilyen magas belépődíj mellett elvárják, hogy a szolgáltatás színvonalasabb legyen, úgy tűnik, ez azonban még várat néhány évet magára. Az egymilliárd forintos évi költségvetésű intézet láthatóan a bevételeket kívánja egyelőre növelni, hogy ezzel sikerüljön fedezni a következő tervek költségeit.

Mi, látogatók jelenleg ezen új múzeumi politikának egyelőre csak negatív hatásait éljük meg. A bevonzott hatalmas mennyiségű ember mozgatása, kényelmének biztosítása, igényeinek kielégítése még gyerekcipőben jár. A Van Gogh kiállítás esetében azonban nem csak a megoldatlan kérdések okozzák a rossz szájízt. Úgy gondolom, hogy a koncepció és a megvalósítás maga sokkal jobb is lehetett volna, és ez csak azon múltott volna, milyen körülmények között rendezői. Nézzük azonban először a pozitívumokat.

A megvilágítás szerintem csodálatos, profi munka, a képek egyike sem fénylik be, a festményeket szépen emeli ki az irányfény, amely a belső tér többi részét félhomályban tartja. E tekintetben nem érdemes hallgatni a vendégkönyv azon bejegyzéseire, melyben a látogatók a terem sötétsége miatt marasztalják el a tárlatot. Nyilván, legtöbbszörüknek meg sem fordul a fejében, hogy egy-egy festmény, főként rajz és grafika milyen érzékeny a fényre, és mennyi kárt tud benne okozni az előírtnál erősebb fény.

A kiállítás koncepciójához tartozik, hogy Van Gogh művészetéből a látogató ne csak azt lássa, amely a legérettebb periódusához kapcsolódik: napraforgók, csodálatos csendéletek, és minden olyan alkotás, amelyek miatt a művei az aukciók legdrágább portékáinak számítanak. Az első teremben a későn érő mester első szárnypróbálgatásait láthatjuk, de a második rész sem az az igazi Van Gogh, akit váránk. Csodálatos ötlet-

nek tartom, hogy az első terem jobb oldali falán Van Gogh képzeletbeli múzeumát állították össze: olyan mesterek alkotásait, amelyek nagy hatással voltak rá a kezdetekben, és rajtuk keresztül ismerte meg a művészet látásmódját. Ezek a művek mind a Szépművészeti Múzeum gyűjteményéből kerültek ki, hirdelve annak gazdagságát.

A másik érdekesség a negyedik terem, ahol magyar festők munkáit láthatjuk: olyan híres magyar képeket, amelyeket, ha eredeti helyükön látunk, észre sem vennénk, milyen erős Van Gogh utalásokat tartalmaznak. Nagy kár, hogy ez a terem nem kapcsolódik közvetlenül a többi háromhoz, a látogatónak újra vissza kell sétálnia az épület központi részébe, hogy megcsodálhassa a magyar műveket, ám ezt legtöbbször tájékoztatás vagy a kellő érdeklődés hiányában nem teszik meg. Emellett kapott helyet a sajnos teljesen értelmetlen multimédiás terem, ahol a kiállítás honlapján kívül semmi újat nem kapunk – a www.vangoghbudapest.hu oldal egyébként igazán esztétikus, könnyen kezelhető, és az is ritkaság, hogy egy kiállításához ilyen kaliberű honlap készüljön.

Amiért haragszom erre kiállításra, hogy az installáció néhol olyan, mintha amatőrök tervezték volna, pedig ennek nem így kellene lennie egy ilyen fontosságú tárlat esetében, amellyel ráadásul az intézet a 100 éves évfordulóját ünnepelte. Azonosulok azokkal a véleményekkel, amelyek a hely kicsinységét kifogásolják: ezekben a termekben valaha Rodin szobrai mellett az impresszionisták, valamint Courbet és Corot képei lógtak, és akkor bizony a hely igenis tágas volt. Ami a gondot okozza, az a Van Gogh képeket magába ölelő bútorarab /szárnyas oltár/ tv-szekerény kialakítása.

A belsőépítészek Geskó Judit kurátor kérésére „Nyitott szobácskákra, vagy szárnyas oltárokra emlékeztető, egymástól határozottan elkülönítő installációkat terveztek. Ezzel nemcsak az egyes műtárgyak számára jelöltek ki önálló teret, hanem a látogató számára is megteremtették a „megtekintés” pillanatának intimitását.” Az óránként bebo-csátott 600 látogató aligha érzi ezt a közelséget a művészettel, művésszel, sokkal inkább a többi látogatóval kerül diszkrét közelségbe. Amint egy néző odaáll a kép közelébe, a szekrény szárnyak közé, az a kép a többi számára máris élvezhetetlenné válik. Sajnos viszont nincs 600 kép, hogy mindenkinek jusson egy. Az installáció, bárhogyan is nézzük, rettenetes: a képeket körülölelő szekrények ún. MDF lapokból készültek – medium density fiberboard, közepes térfogatú sűrűségű farostlemezlap - melynek világosbarna színe teljesen semleges (a kurátor szerint ez illik a legjobban Van Gogh világához), miközben a méretük miatt az oltárok hangsúlyosabbak a képeknél. Az ember mindig egy-egy oltárszárnyba bukik, és a végén már nem tudja, hová lépjen. További szarvashiba, hogy a tájékoztató szövegeket nagyon alacsonyra tették, így a nézőnek folyton le kell hajolnia (talán ez a kényszeredett tisztelgő hajlongás is a koncepció része?),

főleg, ha az angol feliratot kívánja leolvasni. Számomra további kétségeket okozott, hogyha a kiállítás első két terme egy kronologikus sorrendben tája elénk a képeket, a harmadik teremben, ahol a mester érett korszakából kapunk ízelítőt, miért keveri össze a különböző periódusokat, és téma alapján teszi egymás mellé a képeket.

Képtelenség megbékélni ezzel a belsőépítészeti megoldással, amely nem az egyéni meditációt teszi lehetővé, hanem a látogató elveszettség-érzését fokozza. Lehetetlen átlátni a teret, ráadásul nincs lehetőség arra, hogy a képeket összevegyük egymással. A legérdekesebb, leghíresebb képek az utolsó teremben kaptak helyet, amely sokkal kisebb az elsőnél, ahol a kezdeti szárnypróbálgatások művei szerepelnek. Logikus lett volna felcserélni a sorrendet, azért is, mert így a kilépő látogatók egyből a magyar részben folytathatták volna útjukat, itt azonban belép újra a kapitalista szellem: mindenél fontosabb, hogy a kiállítás végén ott legyen a könyvesbolt, ahol végre megvehetjük a hön keresett napraforgós bögrét, noteszt és mappát.

Számomra a konklúzió az, hogy a művészet is portéka. Hiába övezi máig is a szentség aurája, bizony-bizony, nem azért rendeznek Van Gogh tárlatot, mert ezzel a látogatók lelkét kívánják nemesíteni, hanem azért, mert ez hozza a milliárdokat. Bizony furcsa kapcsolat ez múzeum és látogatója között: a múzeumok elsődleges funkciója valaha a műtárgyak megőrzése volt az utókor számára, miközben

semmi sem okoz nagyobb kárt, mint maga a látogató: a legnagyobb ellenség, aki csörtet, nem tisztel, lelopkod, eltéved, kérdez, problémája van – viszont: fizet! A múzeumok pedig kénytelenek idomulni az új elvekhez, és mondjuk ki: élvezhetetlenné válnak. Hiszen ki kívánta volna, hogy a Louvre elé üvegpiramis épüljön teli üzletekkel? Az üvegpiramis meglesz itt is Budapesten, csak szerencsére diszkrét: a múzeum tereit több mint ötezer négyzetméterrel bővítik a Hősök tere alatt, amely célja, hogy „a 21. századi elvárásoknak megfelelő, látogatóközpontú, modern intézmény” tegyék az épületet. Miről is van szó? Új kávézó, étterem, múzeumi bolt, gyermekfoglalkoztató, időszaki kiállítóter, médiapáholy, előadóterem. Az 5 milliárd forintos beruházás tehát nem célozza meg olyan problémák megoldását, mint a múzeumi raktár rendbehozatala, ahol értékes műtárgyak pusztulnak el egy poros, omladozó hatalmas teremben. Szóval ne gondoljuk, hogy minden értünk történik: épügy áldozatok vagyunk mi, látogatók, mint ahogy a múzeum is ki van szolgáltatva a közönségének.

Orosz Norbert

Ez itt az Ön
– általunk készített –
ingyenes hirdetésének a
helye!

Szemlesütve szemléztünk?**Indul a Magyar Filmszemle!**

Tóth András

Rekordszámú nevezés érkezett az idei Magyar Filmszemlére, amely január 30-a és február 6-a között várja a hazai ízekre éhes közönséget. Az előző évekhez hasonlóan a Jövő Háza Központ, a Palace Mammot és az Uránia Nemzeti Filmszínház ad otthont a rangos mustrának.

A szemlére játékfilm kategóriában a verseny- és versenyen kívüli szekcióba összesen 47 alkotást, valamint 14 tévéfilmet neveztek, rövidfilm kategóriában pedig 144 dokumentumfilm, 119 kísérleti- és kisjátékfilm, valamint 29 tudományos-ismeretterjesztő film nevezése futott be. Ez nagyon sok produkció – vélik a szervezők, az előzsűri ezért kemény munkával szelektált: 95 film maradt versenyben.

A 38. Magyar Filmszemlét több újdonság is gazdagítja. Az egész rendezvényt Fábri Zoltán emlékének ajánlják. Több filmjét is láthatják a programban és otthon, a tévét bekapcsolva is felfedezhetünk ritkaságokat a mestertől, aki nem csak rendezett, szerepelt, hanem festett és tervezett. A Nemzeti Galéria A épületében a szemlén váltott jegyünkkel megismerhetjük tehetségének eme oldalát is. A diákoknak fontos információ, hogy négyszáz forintért szemlézhetnek, a többiek hétszázért.

Sok-sok program, ismert filmesek és újságírók, kevesebb támogatás a szakmának, mint korábban. Nem akarok ünneprontó lenni, de ezt is le kellett írnom. A Magyar Hírlap információi szerint a szakma harminc százalékot veszít a tavalyi támogatásból. A szakminisztériummal az elkövetkező négy évre állapodott meg a Magyar Mozgókép Közalapítvány (ők adják a támogatást a filmekhez). A lapnak nyilatkozó elnök szerint 4,67 milliárd a szükséges minimum ahhoz, hogy az MMK el tudja látni feladatait. Vannak tehát problémák, de ezt nem nagyon fogja észrevenni a közönség és a mustrára érkező közel 120 külföldi vendég. Esetleg a legbeavatottabbak szemléznek szemlesütve.

Teljes program:

www.szemle.film.hu**Békejel**

Már tavaly is több ezer fáklya emelkedett magasba a Hősök terén, hogy a világbékéjét, a nukleáris leszerelést előremozdítsa. Az idén negyedik alkalommal fognak neki a szervezők, hogy ismét létrehozzanak valamit, amivel a békét szerető, nyugodt emberek is kifejezhetik magukat. Valami olyat, aminek a hírértékét nem a rombolás adja meg, hanem az, hogy nagy sokaság képes összefogni, és baráti hangulatban eltölteni néhány órát.

2004-ben lángolt először a jól ismert béke szimbólum Budapest egyik legismertebb terén. Ekkor még csak 750 ember vett részt a megmozduláson, azóta azonban évről évre duplázódik, hiszen 2005-ben 1800-an, 2006-ban pedig már 3500-an lengették fáklyájukat.

Az idén sokkal nagyobb méretű rendezvényre számíthatunk, mint az előző években, hiszen Budapest több pontján, több magyarországi városban és világ számos országában lesz 2007. márciusában Békejel.

A szervezés most folyik. S nem csak felvonulókat, hanem koordinátorokat, szervezőket is keresnek a nagy méretű rendezvény lebonyolításához. Ha szeretnél valami nagyszerűben részt venni, ha képesnek érzed magad, hogy a békejelek magyarországi megszervezésében részt vegyél, akkor minden vasárnap 17 órakor jelentkezhetsz a Sirályban (Budapest, Király u. 50.)!

Ne feledd, március 17-én találkozunk a fáklyák alatt!

Több infó:

www.bekejel.net

Mitől működik? - Az együttműködés törvényei

*„A világ a maga mását adja egy harmatcseppben.
A Mindenség módját talál rá, hogy minden pontban jelen legyen.”
(R. W. Emerson)*

Életünk és az egész univerzum élete körforgás. „Ami tőlem indul, hozzám tér vissza.”
E törvény a természet leghatalmasabb, legerősebb törvénye, ami mindenütt megmásíthatatlanul működik. Az egyén, a társadalom, a természet, a Föld, és a világegyetem egyre magasabb szerveződési szintjein bizonyítottan megvalósul. Az egész bolygó és a világegyetem szervezett rendszereiben megfigyelhető törvényszerűségek között hatalmas erővel mutatkozik meg a harmonikus együttműködés, az összhang elve.

Ennek megfigyeléséhez nem kell távoli dolgokra fordítanunk figyelmünket. Elég, ha saját testünket figyeljük meg, micsoda fantasztikus összhangban működnek együtt (külön nem, csak és kizárólag együtt!) sejteink egészségünk megvalósítása érdekében (nagyjából 60-200 milliárd sejt egy emberi szervezetben!). Valóságos csoda, hogy ez a megszámlálhatatlanul sok parányi alkotó, ilyen magas szintű, szervezett munkára képes, ami az életünk alapja, és amit összefoglalóan úgy hívunk, szervezet.

Az együttműködés hatékonysága és minősége természetesen függ attól, hogy az alkotók, a sejtek megkapnak-e minden fontos és elengedhetetlen tápanyagot programjuk szerinti, összetett munkájuk zavartalan elvégzéséhez, azaz egészségünk megvalósításához. Ez az el nem hanyagolható tényező, nevezetesen a tápanyagok biztosítása, pedig a „főnökön”, tehát rajtunk múlik.

E ponton kapcsolódik a folyamatba a fizikai, biológiai önismeret jelentősége, ami nem más, mint felismerni, hogy mire van szüksége testem sejteinek ahhoz, hogy életfolyamataink zavartalan működését biztosítsák. Fontos tudni azt, hogy minden ember egyedi fizikai, biológiai, lelki, genetikai örökséggel (amelyek önmagukban is különleges kombinációk, hát még így együtt micsoda komplexitást mutatnak!) születik, ezért egyedi igényekkel rendelkezik mindenki, amiknek megismerése és tiszteletben tartása egyik nagyon fontos életfeladatunk, ha egészségben és hosszú ideig, boldogan szeretnénk élni.

Testünk sejteinek szintjén, odafigyeléssel azt a tapasztalatot tehetjük magunkévá, hogy a harmóniát (összhangot, zavartalan együttműködést) megbontó sejtek (pl. daganatos sejtburjánzás – amelynek kialakulását mára bizonyítottan hiányok okozzák, tehát hiánybetegség, és mint ilyen, időben felismerve visszafordítható folyamat!) mindig valamilyen hiányban szenvednek, nem kapnak meg valamit, amire eredendően szükségük van a működésükhöz, így abnormalis viselkedésük következtében hibát okoznak az életfolyamatok működésében.

A hiány kialakulása minden esetben az oda nem figyelés, az önismeret (szükségleteim ismerete) és a tudatosság hiánya okozza, valamint az, hogy a „főnök” (elménk) olyan parancsokat, utasításokat (gondolatokat) ad, amik tönkreteszik a harmonikus együttműködést szervezetünkben (negatív gondolatminták, érzések, feszültség, negatív stressz).

Hiányok kialakulásához vezet, és súlyosbítja a meglévőket a túlhajszoltság (önmagunk határain túlra, testünk fizikai korlátainak és szükségleteinek figyelmen kívül hagyása, tiszteletben nem tartása). A problémák kialakulása általánosságban a figyelem és tudatosság hiányára vezethető vissza (eredet!).

*„Minden tanulás végső soron fizikai.
A változás akkor kezdődik, ha cselekszünk.”
(Robert T. Kiyosaki)*

Miért nem olvasnak az emberek kortárs szépirodalmat?

A folytonos technológiai innovációk eredményeként az ember egyre inkább elkényelmesedett. A technikai fejlesztések leginkább az emberi kényelmet szolgálják, bár a fejlődés által az ember élete szépen lassan bonyolultabb lett, mint volt.

Napjainkban az információ befogadásához nincs szükség másra, mint ülni és nézni. Rövid idő kérdése csupán és még erre sem lesz szükség, egyszerűen rácsatlakoztatjuk agyunkat egy adatbázisra és áttöltjük az adatokat. Sokkal egyszerűbb lenne, mint például olvasni, ezért is lett népszerűbb korunkban a televízió. A munkából hazaesve az ember csak megnyom egy gombot, és máris messzire kerülhet a világtól. A világtól, amelyben él, amelyet néha utál, néha imád és foggal - körömmel ragaszkodik hozzá.

Már a rádió is jelentősen csökkentette az olvasással töltött órákat, de amikor a vizuális média megjelent a fogyasztói körökben, az olvasás szerepe végleg visszaesett. A televízió hatása elsősorban az lett, hogy elvette a figyelmet a könyvekről, a művelődésről, másrészt viszont némileg kiegészíti az olvasás hiánya miatt hátra maradó űrt. Pótolni viszont képtelen. Már a XX. század végére világossá vált, hogy az olvasottság aránya világunkban fokozatosan csökken, a műveltség egyre kevésbé fontos a társadalomban.

Persze ott vannak a hatalmas, többszintes, kávézós, dedikálás, zsúfolt könyvesboltok. Nem lennének, ha nem

érné meg a könyves biznisz, tehát az emberek vásárolnak könyveket. A kérdés már csak az, hogy el is olvassák-e, és ha igen, vajon azokat a könyveket részesítik-e előnyben, amelyek tényleg értéket hordoznak?

Betévedve egy könyvesboltba az embert a bőség zavara fogja el: mindenről szól könyv, nem is egy.

Sokat ígérő borító, szépen mosolygó sztáríró, sallangos tartalom – nagyjából összefoglalja a sorozatgyártott könyveket, amelynek rövid forgatása után az emberben akarva akaratlanul is megfogalmazódik a gondolat: miről is szolt ez tulajdonképpen?

Aztán ott vannak a regények: romantikus, kaland, horror, ifjúsági és a többi könnyed műfaj. Elég egy pár jó kritika, pár elégedett olvasó: máris garantált a siker és a könnyed szórakozás. Némelyiket jól beharangozzák, na ők lesznek a bestsellerek.

A klasszikus irodalomnak is megvan a maga sajátos olvasótábora, amibe az irodalomkedvelő polgárok de főként a bölcsek, irodalomtanárok és a sznobok tartoznak. Az utóbbi csoportnak főleg csupán presztízskérdés a műveltség, hiszen őket a társaságban való érvényesülés hajtja. Ugyanez a csoport a fő fogyasztója a kortárs irodalomnak egyaránt.

A legfontosabb ok a kortárs szépirodalom elhanyagolására a szöveg nem hétköznapi jellegében keresendő. Szóhasználata ugyanis meglehetősen

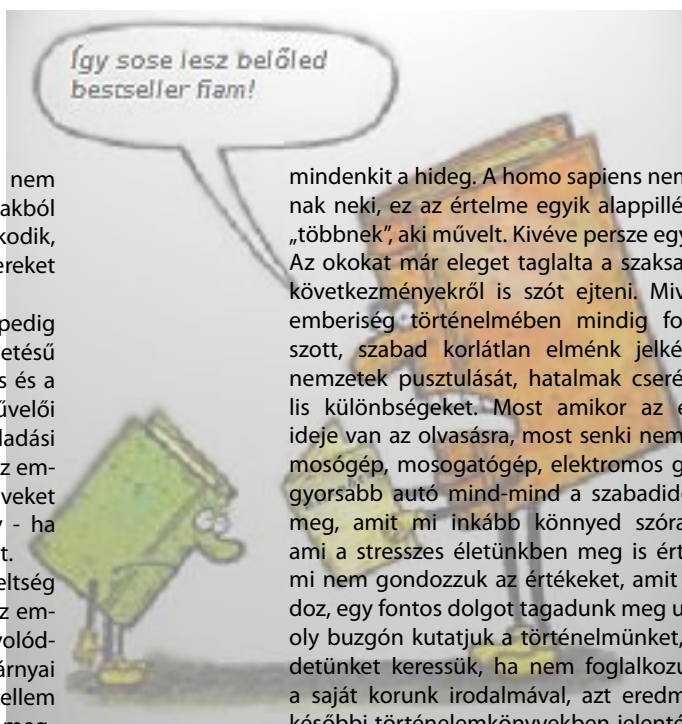
változatos, olyannyira hogy köznapi nyelvben nem használatos, esetleg régi ma már nem használt szavakból válogat. A nyelvtani zavarosság, ami a sorok közt uralkodik, egy-egy műben szintén nem sarkallja az embereket olvasásra, ugyanis ez az érthetőség rovására megy.

Manapság ha könyvet szeretnének értékesíteni – márpedig miért ne, már a szomszéd Piri néni is saját életrajzi ihletésű könyvén gondolkodik – fontos a hatásvadász körítés és a megfelelő marketing. A kortárs szépirodalom művelői ebben a pontban igen csak le vannak maradva az eladási listákat vezető szerzőktől, ne is várjunk hát csodát. Az emberek nem fogják tömegesen olvasni ezeket a műveket az eddig felsorolt okokból, de főleg a cselekmény - ha egyáltalán van ilyen - zavaros, csapongó mivolta miatt.

Könnyű levonni a konklúziót: a klasszikus műveltség elveszítette az értékét. Ma már nem beszélgetnek az emberek hosszan olvasási élményeiről, és nem bonyolódnak irodalmi vitákba. Az iskola gondoskodó szárnyai alól kikerülve az emberek nem igénylik tovább a szellem művelését, amire ott rá voltak kényszerítve attól most megszabadulhatnak. Lehet, hogy a hiba ebben a rendszerben van. Ki tudja, talán többen olvasnának, ha az iskolában nem terhelnék a diákokat maratoni hosszúságú kötelező olvasmányokkal. Eleve attól a szótól, hogy kötelező, kiráz

mindenkit a hideg. A homo sapiens nem szereti, ha dirigálnak neki, ez az értelme egyik alappillére. Ma nem számít „többnek”, aki művelt. Kivéve persze egyes köröket.

Az okokat már eleget taglalta a szaksajtó is, talán ideje a következményekről is szót ejteni. Mivel az irodalom az emberiség történelmében mindig fontos szerepet játszott, szabad korlátlan elménk jelképeként élte túl a nemzetek pusztulását, hatalmak cserélődését, a kulturális különbségeket. Most amikor az embernek legtöbb ideje van az olvasásra, most senki nem foglalkozik vele. A mosógép, mosogatógép, elektromos garázsajtó, az egyre gyorsabb autó mind-mind a szabadidőnket hosszabbítja meg, amit mi inkább könnyed szórakozásra fordítunk, ami a stresszes életünkben meg is érthető. Azonban, ha mi nem gondoljuk az értékeket, amit ez az irányzat hordoz, egy fontos dolgot tagadunk meg utódainktól. Mi, akik oly buzgón kutatjuk a történelmünket, folyamatosan eredetünket keressük, ha nem foglalkozunk irodalmunkkal, a saját korunk irodalmával, azt eredményezheti, hogy a későbbi történelemkönyvekben jelentéktelen strigulaként fog megjelenni századunk több száz, vagy akár ezer év múlva. Fontos, hogy az eszmények tovább éljenek, vagy épp ellenkezőleg, végképp törlődjenek. De ehhez művelni kell a kultúránkat.

Kreatív krízis

Aggódok a mai gyerekekért. A világ pár év alatt is nagyot változott. Ne legyünk figyelmetlen szülők. A közös játék nemcsak a gyerekek jó érzés, de nekünk is.

Pistike hazamegy a suliból, ledobja a táskáját, és máris interaktív harcot vív Petikével az Interneten. Még mindig jobb, mintha a játszótéren ölnék egymást halomra a homokozó lapáttal. A technikai fejlődés robbanásszerű, és egyre fiatalabb korosztály ismerkedik meg a legújabb innovációkkal. Ezzel nincs is semmi gond. Vagy mégis...

A csernobili atomkatasztrófa évében születtem. Nem voltunk gazdagok, éppen ezért nem is zavart minket, hogy nem ülünk napi hat órát a tv előtt. Lakótelepi gyerekeként sokszor jöttünk össze a többi hozzánk hasonló korú lurkóval. Bejártuk az összes helyi játszótérrel.

Az önmagunk szórakoztatására felhasznált eszközök tárháza úgy tűnt, kimeríthetetlen. Hiszen ki ne készített volna otthon kukoricából csutkababát, vagy félbevágott krumpliból nyomdát? A képzelőerőhöz azonban elengedhetetlen volt már zsenge gyermekkorban elkezdni a kreativitás kiépítését. Kezdetben ezt az esti meseolvasás szolgálta, ahol a hallottak alapján mindenki saját szájíze szerint alakíthatta a főhős küllemét, tulajdonságait, esetleg még le is rajzolhatta.

És, hogy mi van manapság? Anya betesz egy DVD-t a lejátszóba, és hipp-hopp meg van oldva a gyermek szórakoztatása. Na és akkor ne is beszéljünk a tv-ben sugárzott mai mesékről.

Mi Frakkon, Bob és Bobek-en, Vukon, Dr. Bubón, a Kockásfülű nyúlón, Pom-Pomon, Súsün, Kíváncsi Fánccsin nevelkedtünk. És mit lát a mai kor szülőtte, ha rákapcsol a gyerekműsorra? Digimont, Pokémont. Hát fúj!!!

Pistike és Petike még mindig játszik. Kilenc évesek. Suta kis kezüket másra sem használják, mint az egér bal gombjával kliccelnek, ráadásul mindezt egy személytelen közegben teszik, egyedül, rámeredve a monitorra. Nemcsak a szemük romlik el, de testi fejlődésük is visszamarad, izmaik elgyengülnek. Hát erre van szükségük? Aligha.

Nem vagyok egy konzervatív, visszamaradt őselet, aki idős nyugdíjas módjára azt szajkózza: „Bezzeg az én időmben!” Csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy találjuk meg az egyensúlyt, hogy a testi, lelki és szellemi harmónia is meglegyen. Szülőként megfigyelhetjük hancúrozás közben csemeténk erős és gyenge oldalait, és így már a kezdetektől segítségére lehetünk, hogy ő is ugyanannyi eséllyel induljon el a nagybetűs élet felé.

Kántor Ildikó

Barátok között

„Igaz barát az, aki előtt hangosan gondolkodhatom”
R. W. Emerson

Egy kapcsolat megszületése, megszűnése, szüneteltetése és újraértelmezése vezetett oda, hogy tollat ragadtam. A barátság a kommunikáció hiányán álldogált és bukott, ezt a saját bőrömmön tapasztaltam.

Tavaly novemberben találkoztam a mostani igazi, legjobb barátommal. Akkor még fogalmam sem volt arról, hogy ide jutunk. Összefutottunk, iszogattunk és beszélgettünk, ám nem arról, amit mindkettőnk fontosnak tartott. Mint később kiderült, a beszélgetés, a kommunikáció minőségével voltak problémák: én ugyan figyeltem, de nem úgy, ahogyan kellene. Minimális volt az érdeklődés, a másik monológja közben pedig azon járt a fejem: ezt vajon miért, hogyan és minek mondta, tette. A legtöbb esetben közbeszóltam, akkor, amikor a másik fél nem is számított rá. Ilyenkor ő automatikusan félbeszakította mondandóját, ami oda vezetett, hogy nem tudta folytatni, de még a kérdésre sem tudott felelni, ugyanis abból rengeteg akadt. Ez így ment hetekig, hónapokig. Maradtak az iszogatók, a koncertek, elmaradtak viszont a mély gondolatcserek. Hiányoztak, habár eddig nem is voltak igazán ilyen beszélgetések. Vajon miért?

Egyik ismerősöm azt mondta: a fővárosiak többsége nem tud úgy nyitni a másik felé, mint egy vidéki - nem pejoratívan értem én -, ezért nem is képesek teljes mértékben figyelni a másikra: elkalandoznak, saját életükre vetítik a hallott problémákat, így aztán

nem alakul ki empátia, de még érdeklődés sem lesz. „De mi nem vagyunk budapestiek!” Védekeztem gyorsan és indulatosan. Aztán belegondoltam, van igazság abban, amit hallottam. Fővárosi lettem, 20 évesen kerültem ide Debrecenből, ahol ugyan voltak „mellébeszélgetések”, de nagyobb részt a másikra való figyelésről, a beleérzésről, a fontosabb beszélgetésekről szólt minden. Természetesen ez nem mindenkire vonatkozik, nem is áll módomban kijelentni: ez már pedig így van, így lett megírva. A kapcsolatom viszont ezen a problémán bukott. Sorra alakultak ki a viták, aztán elváltak útjaink.

Furcsa, de a sorsra bíztuk a folytatást. Alig telt el két nap, és összefutottunk egy koncerten. A srác barátnője szeretett volna megismerni, így nem volt más választás, odajöttem hozzám. Beszélgettünk, először a lánnyal, majd a „régien” látott ismerőssel. Nagyon jó érzés volt, hirtelen mély, fontos dolgokról cseréltünk gondolatot. Kézenfekvő volt felhozni a mi kis kapcsolatunkat is. Félig-meddig tisztáztuk, de nem erről szólt az éjszaka, a koncert. Talán ez vezetett a megoldáshoz.

Másnap már reggel kerestük egymást, találkoztunk, és már nem kellett azon rágódnunk, hogyan folytassuk, mit ne mondjunk, mit hogyan kellene felvezetni.

Egy barát hozott össze ismét minket, barátokat. Ő is barát lett. Barátok között.

Müller Péter írta egyszer: a barátság a lelkek legmélyebb kapcsolata, mert a barátomhoz nem köt semmi: sem rokonság, sem házasság, sem érdek. Csak egy: a kölcsönösen felismert lelki közösség. Barátok közössége...

Tóth András jegyzete

Tömegek ópiuma

Hazaérek, lerúgom a cipőmet, sarokba a táskát, és Szuperman ugrással máris a kanapén termek. A tévé már vár rám...

A személyiséget deformáló média

Ez a két sor bármelyik tizenéves szájából elhangozhatna, aki az iskolapadok közé szorított tudattágító, egyéniségmegtörő, törvényileg előírt kezelés végével hazatérve mi mást is tehetne, mint hogy a bűvös távirányító csábítóan ismerős gombjait nyomogassa - káprázatos agymosásnak vetve alá fejlődő szürkeállományát.

A címválasztás sem véletlen. A sarló-kalapácsos diktatúra elsüllyedt roncsai között talált „tömegek ópiuma” kifejezést más tartalomra húztam. Most a legaktuálisabb.

A legális tudatmódosító szerek mellé, manapság olyan eszközök sorakoztak fel (már ami a lelki függőséget okozó drogokat illeti), mint például a tömegmanipuláló hordozó, a tele-vízió. (Milyen szép is a nyelv: tele vízió - telis-tele vízióval, csak az a kérdés hogy kinek a vízióival?)

„Az egészség ott kezdődik, hogy kidobod a tévédet. Ez az egyik legnagyobb dolog, amivel ma megajándékozhatod magadat.”

– mesélte természetgyógyász barátom. Ez egyrészt sokkol, másrészt fontos kérdéseket is felvet bennem.

- *Miért nem tiszteljük időnket azzal, hogy megkíméljük magunkat a „műhold-zivatar”-tól ömlesztett víziók agymosó, tudatot és tudatalattit programozó, vélemény és személyiség deformáló képsorok destruktív hatásától?*

- *Miért nem tiszteljük önmagunkat azzal, hogy megóvjuk tudatunkat a televízió értékromboló magatartásmintákat, erkölcstelenséget, kultúrátlanságot, műveletlenséget, tiszteletlenséget és gátlástalanságot sugárzó műsorai destruktív hatásaitól?*

- *Vajon tud ma a televízió olyasmint felmutatni, amitől életünket nagyobb teljességben élhetjük meg?*

A válaszokkal mindenki önmagának tartozik, válaszaink ugyanis felfednek minket.

A válaszom a választásom:

A televízió úgy degradál, hogy életemet nézőként, és ne cselekvő, teremtő emberi individuumként éljem meg, ezért nincs rá szükségem. A tévé éppen olyan, mint a rágógumi, vagy a gumicsont, amivel a kutyas olyan szépen elfoglalja magát. A TV világa egy művilág, a természetesség írmagja nélkül.

A televízió egy érzéki csalódás. Egy hazug, látszatvilágról vetít hazug képeket, amelyben nulla az érzelmi őszinteség mértéke.

A híradó otthonunkba hozza nekünk egy széteső világ képeit, mintáival erősíti bennünk a létbizonytalanság érzését, és a kételkedést önön életünk értelmében és sikerességében.

A negatív, romboló képeket agyunk kitűnően tárolja, mert a képek tárolása egyik legerősebb képessége. Erre van szükségünk? A kvantumfizika ma már bizonyított tényként kezeli azt az állítást, miszerint amire a figyelmünket ráirányítjuk, azt ez által meg is erősítjük.

Felvetődik a kérdés, hogy vajon mennyire igazságos csupán az élet árnyékos oldalának képeivel bombázni az agyak vetítívóváznát, amikor az élet csupa szépséget és csodálatos dolgokat is felmutat?

Nem a filmművészet ellen emeltem fel a szavamat és írásomat. A filmek az emberi értékek és más, különleges szellemi tartalmak közvetítésének kivételes eszközei, ezek nélkül szegényebb lenne a kultúránk.

A probléma, mint az élet legtöbb területén, azon határ átlépésével kezdődik, amin túl a televízió, és a film a profittermelés és a tömegmanipuláció nemtelen eszközevé válik. Mert lassan mindenkinek rá jönnie, hogy a látható és a láthatatlan tér is reklámhulladék-tárolóvá válik, és ellep mindent a vágyaink csapdjába csalogató hadjárat.

Fel kell, hogy tűnjön mindenkinek, hogy minden nap szavazni kényszerül az ember. Szavazni, mert minden egyes elköltött forintunkkal szavazunk, és támogatunk valamit. Ma a pénzével szavaz az ember.

Reich Károly

Ha úgy gondold, bármivel tudnád segíteni kis csapatunk munkáját, kérlek, küldj egy levelet, amiben megírod, mi lenne az!

Cím: sablkh@gmail.com

Ki ne hallott volna már arról, hogy a magyarok a világ legcifrább káromkodói. S nem csupán egymást vagy felmenőinket tudjuk csuda szép jelzőkkel illetni, hanem blaszfémiában Isten káromlásában sincs párunk. Ha továbbra is szeretnénk az élvonalban maradni - hiszen tévedés azt hinni, hogy a legjobb címért nem kell megküzdenünk senkivel - akkor lépést kell tartanunk a fejlődéssel!

A káromkodás - nagy valószínűséggel - az emberi beszéddel egyidős. Visszaszorítására törekedni olyan, mint a parlagfű irtását támogatni. Szép próbálkozás, de a valódi változásnak az emberek gondolkodásában, felelősségvállalásában kell beállnia. Hiába beszélünk arról, hogy a kimondott szó teremt és visszahat kimondójára, süket fülekre találunk. Azt ecsetelni, hogy a szitokszavak kántálása nem visz közelebb a probléma megoldásához, s nem oldja a feszültséget, fölösleges. Olyan nép vagyunk, amelyik mindig is szeretett káromkodni, és ha visszanezünk történelmünkre, találunk némi alapot a frusztrációhoz, ami folyton szitkozódásra kényszerít minket.

Számomra nem kérdés: átkozódni szükséges, de a fejlődéssel lépést kell tartani.

Egyes káromlások, mint a „Menj a francba!” vagy „A fene vigyen el!” olyan régóta a közbeszédben vannak, hogy eredeti jelentésüket már elfelejtettük. A franc egy nemi betegség, a fene a rák szinonimája. Ennek ellenére e mondások már a baráti csevegések szófordulatai közé tartoznak. Mivel valódi erejüket elvesztették, mosolyogva dobjuk kártyázás közben a másik arcába: „A rák vigyen el!”

A szexuális üzeneteket tartalmazó káromkodások csillaga is leáldozóban van már, köszönhetően a kialakult testi, érzéki szabadságnak. A mai időkben, amikor divat melegnek öltözni, már abban sem lehetünk biztosak, hogy a férfiembernek a lelkébe gázolunk, vagy keringőre hívjuk, mikor beszélünk neki: „Kapd be!” Pláne nőnek! Emlékszem, már gyerekkoromban is azt a visszavágást kaptuk rá: „Vedd elő!” Az ember felnőtt fejjel el is gondolkodik: érdemes-e közszemérem sértés kockázatát vállalni egy kis orális szex miatt? Mert ki tudja. Amikor minden harmadik lány álma az, hogy egy férfimagazin éhes olvasói az ő retusált domborúkat bámulják...

Már a jó öreg „kurvázást” és „stricizést” sem használhatjuk nyugodt szívvel, hiszen bármelyik tinédzser képes válaszként egy szállóigét idézni valamelyik nagysikerű művészfilmből.

Káromkodásról a XXI. században

Mint láthatjuk, közel sem olyan egyszerű huszonegyedik századi stílusban káromkodni. Régi, ódivatú kifejezéseink miatt könnyen válhatunk neveltség tárgyává. Föl kell ismernünk a lehetőségeket, az új irányvonalakat, hogy meghökkentően tudjunk másokat sértegetni, s hogy megtartsuk a világban lévő vezető pozíciónkat.

A liberalizmus eszméjének terjedésével nem bélyegezhetünk meg akárkit, akárhogyan, hiszen egy „zsidózás” vagy „buzizás” visszahat ránk. Kirekesztőnek tűnhetünk, pedig csak az évtizedek alatt rögzült szófordulatok köszönnek vissza. De ne aggódjunk! A megoldás kézenfekvő, s a probléma önmaga kínálja fel az elegáns módszert, amivel apáink, nagyapáink, ükapáink avas mondásait kifordítva egy - a jövő generációjának alkalmas - eszközt alkothatunk a kiátkozáshoz. A „zsidózás” helyett javaslom az antiszemita, a „buzizás” helyett a homofób, a „cigányozás” (amit kultúráltabb körökben a „romázás” kezd felváltani) helyett pedig a rasszista jelzőt. Új szelek fújnak manapság.

Erősebb sértésekért sem kell messzire mennünk, hiszen a nőgyűlölő és a Holokauszt-tagadó már nemzetközileg is elismert, egyes esetekben közéleti karriert is veszélyeztető bélyegek.

Az ideológiailag semleges szavakat - mint például az ürülék szinonimáit - továbbra is használhatjuk töltelékshavaknak, amivel színesebbé, érdekesebbé tehetjük káromkodásunkat. Csak figyelniük kell a tendenciákat! A világ egy egységes, mindent megértő irányban fejlődik. A nagy közös emberiség családjának képe rémlik fel előttünk, ahol csak azok maradnak kívül, akik nem képesek elfogadni a másikat. Tehát harcba fel! Közösítsük ki azokat, akik nem gondolkodnak egységről, akik származási jegyeket hangoztatva szeretnék felsőbbrendűségüket bizonygatni, akik szerint a szexuális irányultság neveltség tárgya, és akik bármilyen módon kirekesztők vagy bántók! És még valami: az Isten szerelmére, tessék végre a „tolószék” helyett a „kerekszék” kifejezést használni! Ez már a XXI. század!

Sablik Henrik

Avilai Szent Teréz versei és imádságai a boltokban

ajánló

A szentéletű apáca gondolatai hozzánk is eljutottak, így, egy kötetben. Költő, akit nem csak hittel és alázattal, de humorral is megáldott az ég. Köszönet érte, és köszönet a fordításért Dobos Évának. Versek - A lélek kiáltásai Istenhez már a boltokban.

*„Mi se zavarjon,
mi se riasszon,
elmúlik minden.
Isten örök csak,
Ha van türelmed,
dúskálsz a kincsben,
ha Istent bírod,
hiányod nincsen:
elég az Isten.”*

Avilai Szent Teréz kasztíliai Avilában született jómódú nemesi-kereskedő családban 1515. március 28.-án. Húszéves korában belépett az avilai Megtestesülés Kármelita kolostorba. Védő falai között látta csak biztosítva üdvösségét, ahogy ő írja: „ebben a pályaválasztásban engem, azt hiszem, nem annyira az Isten iránti szeretet vezetett, mint inkább a Tőle való szolgáló félelem.” Negyven éves koráig - az általánosan elfogadott - kényelmes, nem túl szigorú regula szerint él, mely lassan két-ségeekkel tölti el: nem válaszol megfelelő módon Isten irgalmas szeretetére. Egy a szenvedő Krisztust ábrázoló kép hatására mélyen megéri, megtapasztalja: mennyire szeret engem az Isten. S már kérdezi is magától: mi lehet az én válaszom erre a szeretetre? „A tőlem telhető legnagyobb tökéletességgel megélni szerzetesi hivatásomat”, ez egyre tudatosabb lelkiéletet, egyre mélyebb imádságot, egyre bensőségebb barátságot jelent Jézus Krisztussal. Ezt a felismerését szeretné megosztani másokkal is egyben válaszolva korának problémáira is - megalapítva az első reformált, tapasztalatai szerint élő, női kármelita zárdát, mely élete további részében tizenhét női és - Keresztes Szent János segítségével - tizenöt férfi sarutlan kolostor alapításával folytatódik. Ezt a mély istentapasztalatát adják tovább írásai is, mely a keresztény lelki irodalom gyöngyszemei, mint például: Önéletrajza, A Tökéletesség útja, a Belső várkastély, az Alapítások könyve. 1582. október 4.-én halt meg. Negyven év múlva szentté avatták, 1970 óta pedig egyházdoktor.

Micsoda gondolatok ezek Avilai Szent Teréz tollából. A szent, aki 1515. március 28-án született Spanyolországban, az ima történelmében korszakalkotó szerepet játszik.

Csendes, festői táj. Ma már inkább egy álmos kisváros, körbezárva fallal. Ez Ávila, a Madrid melletti település. Itt látta meg a napvilágot Terézia, aki Szent Jakabbal közösen a spanyolok védőszentje. Meg sem említem az ország lányait, akik példaképpé emelték a már hét évesen mennyei boldogságra vágyakozó fiatal. Művelt volt, derűs és csodálatos. Kevesekben adatik meg ez a három tulajdonság együtt, különösen mai világunkban.

Rohanunk, nem figyelünk a másokra, önös érdekeink irányítanak. Ha megkérdezi egy régen látott ismerősünk, hogy vagyunk, hozzá teszi azonnal: hol dolgozol, és mennyit keresel, mennyi hasznot leszel vele. Nem azt kérdezi: hogy van a lelked?

„Ne is tégy úgy, mintha fájna! Ó, az ember olyan dőre, hogyha haszna van belőle, füttyöl a másik bajjára!”

Kemény bírálatokat is kapunk, ha kezünkbe vesszük az Eötvös József Könyvkiadó által gondozott könyvet, amelynek két fontos és izgalmas tulajdonsága van. Az egyik, hogy először találkozhat magyar olvasó Szent Teréz verseivel, így egyben. A másik, hogy a magyar mellett olvashatjuk az eredeti, spanyol szöveget.

Élvezetési írás a mindennapokhoz, társ a magányhoz, spanyol nyelvkönyv haladóknak. És még egy fontos használati útmutatás: A lélek kiáltásai Istenhez címmel imádságokat is találunk a kötetben. Amíg olvassuk ezeket a sorokat, ne feledjük el, hogy alattunk a föld, felettünk az ég, de a létra bennünk van. Kevesen fogják megérteni e gondolatot, ám ha már kevesek is belátják, hogy van dolgunk itt és most, már megérte kinyomtatni ezt a könyvet és megérte megírnom ezt az ajánlót hajnali hatkor.

“Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” (Weöres Sándor)

Tóth András

Túl nagy falat

Nos, talán 2007-ben még nincs gondolatrendőrség, bár a világhatalom jelenlegi állását és szándékát nézve előbb utóbb a gondolat bűn lehet. Így a hatalom szabadság lesz, így a szabad országban szabad emberek azt teszik majd, amit szabad.

Ha az újságokban a kép alatti szöveg magyarázza a képet, hogy véletlenül se vegyük rá az agyunkat, hogy alternatívákat keresve asszociáljunk, csak vegyük ki a hűtőből az átcímkezett terméket, és közben majszoljunk jóízűen, tovább olvasva az egyre lecsupaszított szókinccsel megírt cikket és hatvanhat évesen haljunk meg. Míg az Elefánt-csontparton falukat irtanak a légiósok, idén nyáron a diákok teljes árú menetjegyet válthatnak a balatoni partihoz, a jeges medvék mancsa alatt olvad a jég.

Elégedjünk meg avval, amink van.

Reggeli kávé mellé a pszeudo-hírek. A hír értékét maga az olvasó vívta ki azzal, hogy minden nap nyugtázza azt a visszaigazolást, hogy ők is ugyanolyanok. Őcsi alkoholista, Évi bajban van, Krisztina megcsalta sztárriporter férjét, satöbbi. A Fausti-pillanat megvolt a média és a fogyasztók között. Az ördöggel lehetett volna jobb alkut is kötni.

Félreértés ne essék, nem afféle „hú, de művelt vagyok” műmájer értelmiségi ömlengésről van itt szó. Ilyet majdnem minden második blogon lehet találni. Fikázzuk Győzikét, a sorozatokat, amit miután kidühöngte magát a cybertérben, bekapcsolja a tv-t és nézi. Persze passzívan, csak sután vet néhány pillantást, meg néha jókat kuncog, mikor rajta kapja maga magát, fegyelmezetten megbünteti művelt énjét. Másnap a baráti körben megkezdődik az ócsárolás, hogy láttad, amikor azt csinálta, meg a gyerekek, nahát. Kiderül, hogy azt is látta, meg a Barátok köztöt is.

Aki így próbál hadakozni a nagy erejű és mindent behálózó dekadens média ellen, rosszul teszi.

Ha azt mondom indymedia, nem tudja, miről beszélek. Így akar változtatni? Értelmiségi hőst játszik miközben az a milió veszi körül, ami ellen harcol. Ne csak a sorok közt sajnálkozzunk, és fikázzunk minden lehetséges indokot. Hanem figyeljünk oda, milyen papírra írunk, és meddig folytatjuk a vizet. Ezzel nagyobbat cselekszünk, mint hogy dühödten írunk valamiről, aminek mi is a részesei vagyunk.

Én nézem a Győzikét, meg néha a Barátok közt című sorozatot is. Akkor én is egy műveletlen paraszt vagyok. Néha nem értem az ilyesfajta emberek gondolatait. A kereskedelmi média a fogyasztói társadalomra hat, tesz eleget. Tehát egy nyolc általánost végzett, érettségizett vagy diplomás ember ugyanúgy részese kell hogy legyen.

Mit szólna ahhoz a magyar nép, hogy Balázs-show helyett irodalmi est lesz a tévében, majd kísérleti jazz est, végül beszélgetés Parti Nagy Lajossal. Páran biztos ott ülnének, és örömteli pillanatokot élnének át, hogy végre magukba szívhatják az igazi értékeket, melyet ember embernek adhat. Páran. És a többi?

Szóval mire fel, ez a nagy sarkítás?

Vegyük észre, vannak jó műsorok, melyek haldokolva is de élnek. Például Kultúrház, Dob+Basszus, Frei-dosszié stb., és egy csomó ismeretterjesztő film és csatorna. Azt az energiát, amit rezignált ömlengésre fordítunk, tegyük hasznossá. Ültessünk fát, sétáltassunk kutyát, szerelmeskedjünk, de semmiképp ne kezdjünk önámító világmegmentő akcióba. Ha ez sem elég, kapcsolj ki a tv-t és olvas, beszélj, vagy gyalogolj!

Toldi Miklós

pszeudo: ál, hamis

EGYIPTOM

Ha valaki most történelmi tényekre számít, netán turistáknak szóló bölcs tanácsokra, az csalódni fog. Ezek megtalálhatóak az utazási irodák harsány katalógusaiban. Én most mást szeretnék. Mást bizony! Az Ezeregyéjszakát szeretném megmutatni, a lélekrabló, kétségbe- és gyönyörbeejtő országot, a csodák világát, Egyiptomot.

Csoda lent és a felszínen

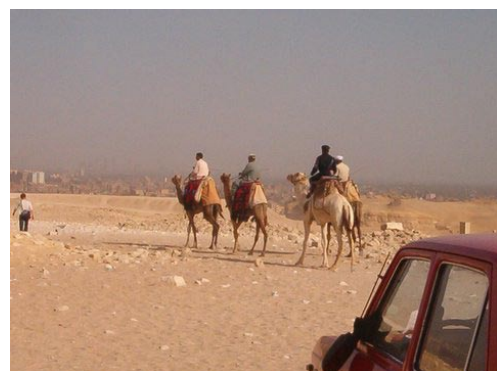
Allah jókedvében leledzett, amikor megálmodta ezt az országot. A nyomor mellé optimizmust adott, derűt, muzsikát, és annyi szépséget, amely előtt kalapot emel a halandó lélek, és köszönetet mond ott, valahol bent.

Már az érkezés is valami különös érzés. Ha télen utazom, a repülőgépből kilépve megérint a semmi mással össze nem téveszthető meleg, és az ismeretlen szagokkal terhes szél. Elkábít a hangos arab gajdolás, a fekete arcú, villogó szemű férfiakról kezdetben riadtan hökkölök hátra.

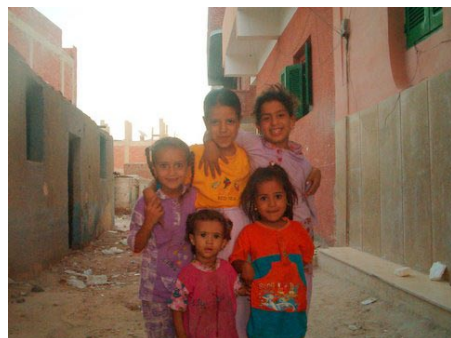
Ott a Vörös-tenger, Földünk második leggazdagabb élővilággal bíró csodája, ezer kékben pompázó, furcsán morajló rejtély. A korallok ezrei egy különleges, folyton változó kert képét vetítik elé, ha lemerészkedem közéjük. Elég, ha csak a fejemet dugom alá egy bűvárszemüveggel, s máris benne vagyok a mesében.

A színpompás halrajok, a kis, gonosz tengeri sünök, a medúzarájak, a csúf lomha murénák ott vannak mindenütt, de találkozhatunk szerencsés esetben delfinnel, cápával, és baracudával is.

És Kairó, a lüktető, hangos, a semmihez nem hasonlítható piszkos város, ahol szól a zene, ahol együtt él a nyomor az elképesztő luxussal, ahol katonák vigyázzák minden lépemet, komor fegyverek mögül vidám-bátorítóan kacsint Ahmed, suhancok igyekeznek baksist kicsikarni, és fürkész, mohó férfiszemek kutatják a lenge ruházatot. Persze játék csupán ez a szemeknek, a vallási rendőrség vigyáz, és éber! Ha európai nőt testi kontaktuson kapnak muzulmán férfivel, a nőt kiutasítják, és a férfit súlyos büntetés vár.

A hétköznapiak

A séta az ókor csodái közt nem leírható, próbálták már sokan. De hogyan lehet papíron megjeleníteni az áhítatot, a misztikum, a sötét titok és elmúlás illatát, az alázatot a piramisok előtt állva, vagy Luxorban elkerekedett szemmel sétálva? Nem képes arra élő. Nem!

A nyomornegyedekbe is bejárásom van, gyerekek futnak ki elé a 2 x 2 méteres, fedetlen, ablaktalan betonkockákból, lökdösi félre a szűk, csatornázatlan sikátorban a kecskéket, soha annyi csillogó szemet, soha annyi tiszta tekintetet! Belém csimpaszkodnak, a vitaminos cukrot sikkantva fogadják, hamarosan asszonyok jönnek elő szigorúan lefátyolozva, és barátságosan invitálnak apró, nyomorúságos otthonukba egy teára.

Egy kövön síró asszony ücsörög, karjában kisbaba, már tudja, hogy menthetetlen, viszik majd a kis testet a sivatagba. Leguggolok mellé, megszorítja a kezemet hálásan, és Allahról mond valamit, magát nyugtatná tán reménytelenül.

A főutcára kiérve hangos a zene, arabul énekel az árus, a levegőnek ezer illata van: parfümök,

füstölők émelyítő kavalkádja, és halbűz, sose érzett egyveleg. Torz magyar szavak invitálnak a szukokba, de a villanó tekintettől visszarebben az, aki túl merészen közeledik.

Éjszaka megnyit a tengerparti diszkó, a pálmák alatt, a csapódó hullámok zajában, meztelen talppal táncol a homokban tini és ötvenéves, a hangulat elsodor, a szívet döngeti, elvarázsol.

Allah

Még meg sem ébred az ember, máris búcsúzni kell. Ülni szomorúan hajnalban a szoba teraszán, hallgatni a tengert, amikor megtörténi a csoda, felharsan a müezzin hangja, pénteki nagyimára hív, és ezer, meg ezer hang felel rá panaszosan, Allah, Allah... és tágra nyílik a szem, magába szippant ez a világ, vonz az odatartozás vágya.

Másnap menni kell. Dübörög a repülő, elrugaszkozik, szemet vakít lent a kétség, és cseppet sem szomorú az ember, mert tudja, hogy visszatér, itt lesz majd újra és újra, leszáll a gépről, és keresni kezdi lelkének itt felejtett darabjait.

Markos Klára - AHALAN

Ez itt az Ön
– általunk készített –
ingyenes hirdetésének a helye!
Kontakt: sablikh@gmail.com

Ámann Richárd Kántor Ildikó Markos Ilára Orosz Norbert Reich Hároly Toldi Miklós
Alkotók

szerkesztőség címe: mentropia@yahogroups.com

Kellényi Kata
Műlcsíny

Tóth András
Szerkesztő

Sablik Henrik
Főszerkesztő
20-35-37-250
sablikh@gmail.com

A lap szerkesztésénél arra törekedünk, hogy egy átlagos tintasugaras nyomtatóval is esztétikus képet és jó minőséget kapjon az olvasó, ha szeretné magával vinni, Internet hozzáféréssel nem rendelkezők számára megmutatni.

Bárkinek bármilyen jogát megsértettük, kérem, értesítsen minket, hogy korigálhassuk hibánkat!